Ціна примірника 25 сотиків.

Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

Народня Справа

ПЕРЕДПЛАТА
Місячно . . . . 1 зол.
Чвертьрічно . . 3 зол.
Піврічно . . . 6 зол.
Річно . . . . 12 зол.
ЗА ГРАНИЦЕЮ.
Річно — 2 до ляри.
Гроші з краю посилати переказами, або чеками „Народної Справи“ — з заграниці порученими листами.
За зворот рукописів Редакція не ручить. На відповідь треба долучити значок 30 сотиків.
ОГОЛОШЕННЯ:
1 стр. 700 зол., пів стр. 400, чверть стр. 200 зол. Гроші треба посилати наперед.

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИЙ ЧАСОПИС

Ч. 49 (114) | Львів, неділя 30. листопада 1930. | Рік III.

АДРЕСА: „Народня Справа“, Львів, вул. Боїмів 4. — — Чекові конта: 408.687 і 154.130 — — Телефон 57—90

Редактор з Латвії у Львові

В суботу, 22. листопада, приїхав до Львова редактор одної латвійської ґазети з Риґи і постійний кореспондент при Союзі Народів, Арвед Аренстам. Він інформувався про Східну Галичину в міністерстві загр. справ, а потім у львівського воєводи. Крім того відвідав Редакцію «Нового Часу». Пополудні того дня був у кількох селах під Львовом.

—o—

КРІВАВІ ВИБОРИ НА ШЛЕСЬКУ.

Крім виборів до польського сенату були минулої неділі також вибори до шлеського сойму, який недавно були розвязали. При голосованню до цего сойму прийшло в Голашовицях на Шлеську до того, що по промові якогось пастора Гальфінґера люди кинулися на поліцію і серед тої метушні згинув один поліцай Шнайке. Пастор Гальфінґер утік до Німеччини.

—o—

Непевні поголоски з Москви

Минулої суботи й неділі розійшлися по цілім світі уперті чутки про те, що в Москві вибухла революція, що навіть убили Сталіна і збодули його резиденцію, Кремль у Москві. Писали, що з Москвою довший час не можливо було порозумітися телефонічно ні телєґрафічно, але радіо було цілий час діяльне. Писали, щоніби під Москвою збунтувалися два баталіони червоноармійців, повбивали своїх старшин і пішли на Москву.

Що з тих баламутних відомостей є правдою, а що пльоткою, годі провірити. В понеділок усі ґазети заперечили ті чутки про революцію, а таксамо большевицька телєґрафічна агенція повідомила, що всі ті поголоски є неправдиві, та що в Москві нічого такого не було і панує спокій.

І ЩЕ РАЗ НЕ ЗАШКОДИТЬ

пригадати деяким нашим Передплатникам, що вже найвищий час, вирівнати залеглість і відновити передплату на четвертий квартал цего року.

Кождий довжник повинен зараз виповнити чек і вислати передплату, бо сумно йому зробиться, як ґазета вже до нього не загостить.

А це тепер одинокий гість, що в важких часах і розрадить і порадить. Тай випадки між худобиною дуже тепер множаться. Деж запоможеться той, кого в тій скруті навістить такий випадок, а він не відновив передплати?

Не ждіть на дальші упімнення! Доповніть зараз свою залеглість, бо будемо примушені здержати Вам ґазету.

(Як це до Вас, чесний читачу не відноситься, то пригадайте тому, кому треба пригадати, — а як він вишле залеглість, то в тім буде і Ваша заслуга перед своєю ґазетою.

Редакція і Адміністр.

ВІСТИ З КРАЮ.

Що можемо писати?

Останнє число «Народньої Справи» (ч. 48) знову нам сконфіскували за більшу частину з «Вістий з Краю» і за початок статті: Жіноцтву під увагу». Ми вже й до цего часу писали так оглядно і подавали такі скупі відомости з краю, що дехто з наших читачів аж дивувався і обурювався. Колиж нам починають конфіскувати такі загальні відомости, що в инших українських ґазетах були видрукувані багато подрібніше, то ми стаємо безрадні.

Будемо хіба примушені важнійші відомости передруковувати дословно з несконфіскованих ґазет і будемо подавати точно число і дату часописи, з якої передруковуємо, хоча ми звикли подавати ті відомости більше загально і зрозуміло, бо уважали, що цей спосіб писання найбільше до вподоби нашим читачам. Та нема ради. Подамо завжди по кілька відомостий, дословно з других часописів, щоби наші читачі бодай на підставі тих уривкових відомостий могли мати яку-таку уяву про загальне.

«Новий Час» ч. 133. з 21. 11. 1930

АРЕШТОВАННЯ У ЛЬВІВЩИНІ.

«Раненько дня 13. ц. м. арештовано в селі Зашкові, пов. Львів і відставлено до Львова секретаря читальні «Просвіти» Михайла Граба і члена надз. ради кооперативи Миколу Мотника. Давніше вже в обох арештованих переводила місцева поліція ревізію, але нічого не найшла.

Дня 12. листопада ц. р. о год. 5. рано арештовано Коваля Михайла, учителя в Рудні під замітом підпалів в Чижикові. Арештованого відставили до постерунку в Леванівці (його вже випустили. Примітка Ред.).

Дня 13-го ц. м. арештувала поліція в Бірках Домініканських біля Брюховичі селян: 1) Петра Бурду, 2) Дмитра Неділку, голову місцевого «Лугу».

Ревізії в Камінеччині.

«Дня 8-го листопада ц. р. в Дернові, пов. Камінка Струмилова поліція перевела ревізію в місцевого пароха о. Михайла Сивенького, студента Василя Куровського і в Дмитра Вантуха, голови місцевої читальні «Просвіти». Нічого не найшли».

Рава Руська.

«Діло» ч. 259. з 20. XI. 1930 пише: «Дня 15. листопада переведено основну ревізію в домі о. Дмитра Бахівського, пароха в Корчмині, котрого опісля арештовано і перевезено до Рави Руської. Підчас ревізії шукали за пастирським листом, виборчими летючками і зброєю».

Козова.

«Діло» ч. 258 з 19. XI. 1930 пише: «Дня 11. листопада ц. р. звільнено з бережанської тюрми д-ра Миколу Стадника, адвоката в Козовій, що дня 22. вересня був удруге арештований, перебувши в тім 10 днів голодівки, а саме від 22. IX. до 26. IX, відтак 15. і 16. жовтня, а вкінці від 28. X. до 31. X. ц. р. За це управа тюрми і прокуратор дисциплінарним шляхом хотіли його вивезти разом з д-ром Західним і д-ром Бемком до іншої тюрми (до Вронок) і тільки через обезсилення його внаслідок тих голодівок відступили від його вивезення».

Перемишлянщина.

«Дня 5. ц. м. в селі Білим, пов. Перемишляни, замісцеві поліційні відділи перевели ревізію в читальні «Просвіти», в кооперативі, в селян Степана Глови, Івана Курка, Лещишина, Зварича та в місцевого пароха о. Аркадія Гуглевича, якого арештовано і відставлено до Бережан. — Дня 16. ц. м. в тому селі арештовано мужів довіря листи ч. 11. Зварича і Юркова».

КОПИЧИНЕЧЧИНА І ЧОРТКІВЩИНА.

«Діло» ч. 260 з 21. XI. 1930. пише: «Дня 14. листопада в 18 год. вечером перевів відділ поліції ревізію у деяких громадян в Гадинківцях, пошукуючи за зброєю і протидержавною літературою («Сурмою»). По переведеній ревізії показалося, що нічого не найшли окрім кількох карток одинацятки. І так переведено ревізії у місцевого священика Стефана Турчина (основно), відтак у чит. «Просвіти», в кооперативі та в селян Івана Боднарука, голови читальні, Стефана Ковальчука, Григорія Байрака, Погорецького Стефана, Миколи Шаравського, Федя Монастирського та ще в деяких. Нікого не арештовано.

ВИЙШЛИ НА ВОЛЮ.

«Діло» ч. 252 з 12. XI. 1930 пише: «Дня 27. жовтня вийшов на волю по одномісячнім побуті у львівських Бригідках п. Василь Кузьмів з Полюхова Великого, якому закидували підпал стирти в мазурській кольонії в Гаях к. Львова.

Зі станиславівської слідчої вязниці випущено на волю пароха Старуні о. Корсана негайно після його переслухання. Суддя станув на становищі, що о. Корсан не мав у себе «Сурми», яку доставлено до суду, як нібито знайдену в його домі при при чому на ті примірники «Сурми» попришивано ще й печатку парохіяльного уряду в Старуні.

Дня 4. листопада вийшли на волю зі стрийської тюрми по пятитижневім побуті: Барабаш Гриць, уч. гім. Винницький Роман, студ. техн., Федорика Осип, абсольв. гімназ.

На днях вийшли на волю з бережанської тюрми: д-р Вербенець з Рогатина, Ярослав Старух з Бережан, Воронович і Заплатинський з Перемишлян, студенти Ярослав Гладкий, Богдан Бігус, Гладун і Ґеба з Рогатина та багато інших. Одначе Ярослава Гладкого та Богдана Бігуса поліція арештувала знову зараз після їх звільнення (вони саме збиралися до відїзду в Рогатин) і відставила їх з поворотом до окружної тюрми».

«А. Гнатишин вийшов на волю 15-го ц. м. Його обвинувачували в приналежности до УВО та в протидержавній діяльности. Вийшов на волю по одномісячнім побуті в тернопільській тюрмі п. Маркіян Малюцa».

«Повідомляють нас з Чорткова, що дня 8. ц. м. випущено на волю о. Миколу Іванюка, пароха Джурина арештованого 26. жовтня під замітом переховування протидержавних летючок».

МИ НЕ ПРОГРАЛИ ВИБОРІВ!

В попереднім числі подали ми коротеньно, що український нарід в Галичині і на Волині вибрав при цих соймових виборах 18 послів. Ми подали імена тих нових послів і сказали, що до того числа ще прийде 3 або 4 посли з державної листи. (Перші три булиби: д-р Дм. Левицький, Михайло Матчак і Білорусин Фабіян Еремі́ч).

В тім складі нововибраних послів можуть зайти деякі зміни, бо деякі вибрані посли кандидують на державній листі прим. д-р Дм. Левицький, деякі кандидують і на сенаторів, прим. Мих. Галущинський і д-р Макух, а деякі є арештовані (прим. д-р Дм. Левицький, д-р Л. Макарушка, Вол. Кохан, д-р Біляк, Ст. Кузик, В. Мудрий і Ол. Яворський. Якби прим. д-р Д. Левицький зрікся мандату на окр. листі (львівській) то послом бувби четвертий кандидат з тої листи Іл. Лисий, — а якби зрікся з державної ,то послом бувби ред. «Діла», Мудрий. Якби Мих. Галущинський і д-р І. Макух були вибрані сенаторами, то на їх місце з станисл. округу сталиби послами дальші кандидати.

Якби хтось з вибраних у Самбірщині не міг використати свого мандату (прим. арештований д-р Ст. Біляк), то послом ставби Іл. Тарнавський (наш муж довіря) з Бикова. Подібні зміни і ще більші зайшлиби, якби тих, що є арештовані, сойм не ухвалив звільнити. Тоді послами сталиби і деякі дальші кандидати з окружних лист і з державної листи.

Та це пересунення не змінилоби взагалі нашого представництва. Так, чи сяк, теперішне соймове заступництво українського народу в польськім соймі є досить малочисельне (з партії УНДО 18, з радикальної два і один білорусин, а при змінах з радикальної партії булиби три або чотири) і те представництво мусить добре призадуматися ,щоби гідно і відповідно до хвилі та згідно з добром народу на будуче займити певне становище.

Та тепер головне питання: Чи ми, Українці, при тих соймових виборах програли, чи виграли?

Коли порівнати число бувших послів (з 1928 року) з теперішним числом, то здавалосяб, що ми програли. Але коли подумати про те, серед яких «обставин» ми вибирали послів у 1928 році і тепер, то ми — виграли!

Є певні причини і підстави, сказати, що менше послів вибрали ми зовсім не тому, начеби тепер народня свідомість упала, але з інших причин, про які всі знаємо, і про які не будемо і не дуже можемо писати. Скажемо лише, що якби народня свідомість за тих два роки не підросла, то ми не малиби й половини того, що маємо! Крім інших «обставин», наведім лише ту, що в 1928 році були віча і аґітація була, а тепер подекуди навіть карток не було. А всеж голосувало на національну листу мало що менше, як у 1928 році (з виїмком Волині). Про инші причини й обставини серед яких ішли ці вибори, може заговорять наші нові посли і тоді покажеться, що таке мале число послів вибрав український нарід — не задля браку свідомости, тільки задля инших «браків».

Найбільше дивує нас ціла Волинь, де на 16 мандатів вийшов **один** український посол, а решту дістала «**одинка**». Подібно дивує нас станиславівський округ, бо комісії подають, що там голосували майже всі виборці, а прецінь вийшло, замість 6 наших послів (в 1928 р.) лише три. Причини невдачі тут і там, тай по деяких инших округах, могли бути дві: або люди не йшли голосувати, або — як показувалоби обчислення голосуючих в Станиславівщині й на Волині — ішли і масами голосували на чужу листу? Ми радше припускаємо третю причину, про яку тут не будемо писати, а яка — думаємо — виявиться пізнійше. Бо не можемо припускати, щоби наші люди там, де не мали чим застрашитися, забували про своє рідне, коли там, де можна було сподіватися якнайгіршого висліду, люди лавами голосували на свою рідну листу! Маємо відомости і урядове обчислення показує, що в тих селах і цілих повітах, що пережили недавно ріжні річи, люди поставилися найсвідомійше! Честь тим виборцям і слава! Маємо відомости, що по деяких селах дідусі і бабусі ішли голосувати на свою листу і других заохочували, що ніколи не бувало. Маємо відомости, як мужно і свідомо сповняли свій важний обовязок наші виборчі мужі довіря— честь їм за це. І пишуть нам, як по деяких селах траплялися такі свої перевертні, про яких ніхто не сподівався, але люди на загал їх не слухали.

З тих виборів маємо також науку на будуче в таких випадках. Там, де, наші виборчі мужі довіря(а ними часто були й мужі довіря «Нар. Справи») відважно впімнулися за своє право і право виборців, там голосування відбулося без нарікань, а де не було кому постояти, там було не так. Правда, подекуди й проти волі наших свідомих громадян було «не так», але про це тут не можемо писати.

Загалом — ці вибори є мимо всього доказом, що **народня свідомість зросла і зростає** — а це нам вистарчає і нас тішить. Свідомість скорше чи пізнійше доведе нас до кращих здобутків мимо усіх перешкод. Ці перешкоди є вже тільки

Читання з історії України

93)

Битва під Зборовом.

(В неділю, 15. серпня 1649 р.)

В попереднім числі ми писали, як король Казимир спішив війську обложеному під Збаражем, на поміч, та як при переправі королівського війська через річку під Зборовом, коло села Млинова, козацька й татарска кіннота напала на шляхту з обох боків, саме, як шляхта сіла обідати. То було в полудне, в неділю, 15 серпня 1649 року.

Почалася страшна різанина. Непорадні і неприготовані до бою шляхтичі падали, як снопи. Кіннота почала втікати, а піхота лишилася. Тоді козаки й татари кинулися одних і других тай почали їх тим лекше (бо відокремлених) громити. А була така мряка, що на кілька кроків нічого не було видно. Король окружив себе найвідважнійшими і посилав поодинокі відділи нападеним на підмогу, але козаки й татари перемали ті відділи і окружали їх кождий відділ окремо. Деякі відділи вигубили до ноги, заледво двох-трьох ратувалося утечею. Тоді погибли такі визначніші шляхтичі: Бальдвін Оссолінскі, братанич канцлєра, Феліціян Тишкевич, Захар Четвертинский (що передтим був комісaрем у Хмельницького) — православний, один з Чарнецких, учений Ржечицкі, полковник Котецкі, що його полк зовсім вирізали Татари, і ще з двайцять визначних польських начальників, молодих і старих. Багато вгинуло там і української шляхти з Перемищини і Львівщини, яку король змобілізував ідучи через Галичину. На пів милі все болотяне, розмокле поле було вкрите трупами королівського війська, кров текла струями. Число убитих панів сягало до 5 тисяч, а ще більше було вбитих слуг, бо кождий пан мав по два й по три чури і їх обовязком було заслонювати свого пана, так що вони падали перші, а пан аж по них.

Вози з усім добром, гармати і всяка зброя дісталися в руки козаків і Татар.

Польський свідок тих часів згадує про геройство якогось Ковальского, що ніс хоругов львівського відділу. Коли другі шляхтичі, перестрашені, падали безборонно, то Ковальскі боронився і міцно тримав хоругву. Відтяли йому праву руку, то він схопив прапор у ліву, а відтяли ліву то він упав своїм тілом на прапор і не дав його взяти, аж згинув.

Розбивши на прах ту частину війська, що переправилася через ріку, козацька кіннота кинулася, не пускати до переправи другу половину війська. Розбили драгунів, що стояли над рікою і кинулися на дальші лави. Ті кинулися втікати, але ззаду заступили їм дорогу Татари і всіх вигубили без пощади, бо хан заборонив їм, брати живих полонених (був злий, що Поляки не піддалися зразу, але пробували битися).

Богато шляхти полягло і з цего боку ріки, але найвідважнійші сили вспів король перевести на другий бік, казав знищити мости і уставив військо до бою. Правим крилом орудував канцлєр, старий Оссолінскі, і два воєводи: подільський і брацлавський. Лівим крилом орудував Любомірскі а під його зверхністю був полковником молодий Ян Собєскі, що пізнійше став польським королем. В середині була німецька піхота (наймлена) під проводом Убальда і Вольфа, окружений відділом з 500 гусарів. Зі своїх невідступних шістьох адютантів, що мали невідступати від короля, відіслав чотирох до других полків, а при собі лишив тільки двох. Передною вартою орудував князь Корецкий і він перший вступив у бій з козаками й Татарами, що вже розбили тих, що не переправилися, й рушили на головну силу короля. Та за кілька хвилин Корецкий утік і відслонив фронт головної сили. Татари скупчені в велику чорну хмару, кинулися з великим криком «Апла»! наперед, а козаки за ними. Напроти них вийхав королівський післанник з білою хоругвою. Всі здержалися, а він сказав, що король назначив на місце «бунтівливого» Хмельницького нового гетьмана, якогось Забуского, і призначає за голову Хмельницького десять тисяч дукатів. Післанець візвав козаків і Татар, аби покорилися а король простить їм зраду.

Але козаки й Татари зараз кинулися далі вперед, так, що посол мусів утікати — і почалася нова битва.

(Дальше буде).

—o—

фізичні, а фізична сила таки мусить з часом уступити моральній, духовій.

Правда, до зросту свідомости та єдности причинилося і те, що до виборів пішли обєднані партії (Сельроби і Укр. П. Праці, що пішли окремо, не здобули ні одного мандату). Тож коли підносимо свідомість народу, то думаємо і про членів УНДО і радикальної партії і Укр. Соц.-Дем. партії зарівно. Це повинно бути нашому політичному проводови (партій) вказівкою, щоби й на далі виступати тільки разом, в згоді і єдности, а тоді увесь нарід піде за ними.

Ці вибори є доказом, що народ живе і не подається перед нічим, і не тратить з очий своєї кращої будучности. Це повинно і малодухів заохотити до праці для добра народу.

—о—

Як голосували свідомі громади.

Милошовичі пов Львів:

На ч. 1 впало голосів	6
На ч. 7 „ „	4
На ч. 25 „ „	1
На ч. 11 „ „	241

Пастівка пов. Дрогобич:

На ч. 1 впало голосів	55
На ч. 7 „ „	1
На ч. 11 „ „	717

Свидник пов. Турка:

На ч. 1 впало голосів	19
На ч. 11 „ „	226

Заліся-Борщів:

На ч. 1 впало голосів	138
На ч 5 „ „	2
На ч. 11 „ „	492

Стібенець пов. Борщів:

На ч. 1 впало голосів	28
На ч. 11 „ „	287

Тишківці пов. Городенка:

На ч. 1 впало голосів	82
(в 1928 р. було	136)
На ч. 11 „ „	937

Подусільна пов. Перемишляни:

На ч. 1. впало голосів	75
На ч. 11 „ „	424

(мимо агітації Ф. Короля)

Звенигород пов. Бібрка

На ч. 1 впало голосів	250
На ч. 23 „ „	70
На ч. 25 „ „	90
На ч. 11 „ „	520

Закомаре пов. Золочів

На ч. 1 впало голосів	23
На ч. 11 „ „	367

(Тут о. Давидович зробив з канцелярії гарну печатку і повідбивав прегарні картки 11 на білім папері фіолетною фарбою).

Зашків пов. Львів

На ч. 1 впало голосів	162
На ч. 11 „ „	509

Могильниця пов. Теребовля

На ч. 1 впало голосів	182
На ч. 11 „ „	1216

Цих кілька громад наводимо, як приклади. Подібно голосували і богато инших громад в Львівщині, Золочівщині, Теребовельщині, Скалащині і по инших повітах. Не ма ще тільки більше таких примірних громад з Станиславівщини, як прим. Тишківці.

Вибори у Львові.

Дуже красно списалися Українці у Львові. Тут упало на ч. 11 голосів 10.973. (більше як на 18-ку в 1928 році). Львівські вшехполяки мали на свою листу (4) заледво 2 тисячі голосів більше. На жидівську листу (14) впало у Львові по над 32 тисячі голосів і Жиди надіялися мати тут два мандати, але окр. комісія уневажнила понад 400 голосів, які слідила „люпою". Жиди внесли спротив до Найвищого Суду. „Одинка" дістала у Львові три мандати а Жиди один (якби Жиди виграли протест то малиби два мандати, а „одинка" два.)

Вибори в цілій Польщі

Найбільше послів вийшло з „одинки", бо аж 248 (в 1928 р. мали 122), „Одинка" виграла головно в східних воєвідствах, де більшість населення є українська. Натомісць в середних воєвідствах здобула майже по рівні з иньшими партіями (польськими), а в західних пр. на Шлеську і в Познанщині „одинка" має багато менше, як вшехполяки і иньші партії.

Жиди здобули тепер лише 7 мандатів (у 1928 р. мали 13).

Комуністи здобули 5 мандатів, а мали 9

Иньші польські партії,

(Вшехполяки 64, ППС 24, Пяст 15, Визволене 15, НПР 8, ХД 14, Стр. Хлоп. 18), що є в опозиції до уряду, здобули разом 158 послів, — то є 90 менше, як „одинка". При попередних виборах мали 219, отже 97 більше, як мала тоді „одинка".

Німці мають тепер 5 послів (мали 21).

В соймі засідає 444 послів, отже „одинка" (248) має більше, як половину, але до важних ухвал, до яких треба дві третини голосів (296), бракує їй ще 48 мандатів. Тому не буде „паном положення", хіба ще позискає собі яку сильну партію.

Перше засідання нового сойму заповідають на 9. грудня.

ЩО В СВІТІ ЧУВАТИ?

Канадійський уряд хвалить Українців

Канадійський уряд вислав недавно окрему комісію, що мала приглянутися і описати розвиток нових кольоній в провінції Альберті (західна Канада), що їх заложили еміґранти з Европи, між иншими й Українці. Головою тої комісії був Др. Воллес, президент Альбертійського університету, а членами визначні англійці, Др. Ферфілд і дічка Лойдминстр.

Комісія обіхала за кілька днів всі кольонії, устроювала збори еміґрантів, випитувала про їх життя, та оглядала їхні господарства. Найліпше подобалися членам комісії еміґранти Українці, їх праця і господарський та культурний розвиток. Др. Воллес і члени комісії були просто захоплені здобутками наших людий, їх свідомістю і працьовитістю. В промовах, які виголосив др. Воллес до Українців, висловив їм щире признання та закликав шанувати й дальше розвивати ті великі культурні прикмети нашого народу. Звіт тої комісії помістила канадійська щоденна ґазета «Едмонтон Дженерел» — з великими похвалами для Українців.

Вісти з України.

Харківська урядова ґазета «Комуніст» пише, що в Києві якісь невідомі особи напали на члена міської ради, комуніста Луґанського, і його важко покалічили ножами. — В селі Комишоватка під Києвом селяни спалили «колгосп». — В Олександрівці на Київщині селяни укаменували трох комуністів, кидаючи в них камінням так довго, аж усі три погибли. — В Харкові перевели комуністи докладну «чистку» членів редакції щоденної ґазети «Вісти». Усі редактори мусіли докладно заподати свої життєписи, а з окрема описати, що котрий зробив корисного для большевиків в перших початках революції. Головного редактора Касияненка звільнили з посади за те, що він відважився критикувати «хлібозаготівлю» (податкове збирання від селян збіжка).

В Московщині не гаразд.

З Латвії прийшли вістки, що в околицях Пскова (недалеко границь Латвії) селяни збунтувалися проти більшовицької влади, а то через примусове відбирання збіжжа. Більшовики післали на селян військо, але вояки відмовилися стріляти до селян. Тоді післали на збунтовані села відділи черезвичайки і артилерію. Села Опочку і Острів артилерія зруйнувала до тла. Богато селян вбито.

Бояться вертати до рідного краю.

Берлінські ґазети пишуть, що урядовці більшовицького торговельного представництва в Берліні, Левін і Парпароф, на заклик влади аби вернули до Москви, зрікли́ся посад і не хочуть вертати, бо бояться. Вони перейшли до еміґрації і загрозили, що якби їх більшовики пробували переслідувати й за границею, то вони оголосять деякі неприємні таємниці більшовицького уряду.

Була військова змова на Сталіна.

Ми писали, що Сталін (дійсний теперішний верховод у більшовицькім уряді) поусував з посад богато недавних комуністичних діячів, бо підозрівав їх у змові проти себе. Між иньшими заслав на Кавказ і голову нар. комісарів, Рикова. Але цей Риков — як пишуть газети — зрадив своїх товаришів, з якими змовлявся, і виявив перед владою, що у війську приготовляється переворот. Сталін зараз казав арештувати кількох високих більшовицьких генералів, між ними члена Найвищої Воєнної Ради, Андреєва і головнокомандуючого на Сході, ґен. Бліхера. — Крім Рикова, що — як видно з того — покаявся, мав перепроситися зі Сталіном також комуніст Бухарін, якого Сталін також засудив був на заслання. Чи верне їм давну волю, не знати.

Чи Франція плянувала збройний напад на большевиків?

Більшовицький державний прокуратор Криленко підписав і оголосив акт обвинувачення проти кільканацятьох інжинірів, що працювали як управителі по ріжних більшовицьких фабриках і установах. Криленко каже, що вони, використовуючи свої високі становища та звязки з закордоном мали оснувати якусь «Промислову партію», яка поклала собі за ціль повалити більшовицьку владу. В цьому пляні мали бути причасні деякі французькі політики і ґенерали і вони нібито обіцювали змовникам з тої «промислової партії» військову допомогу Франції. Головним командантом протибільшовицької повстанчої армії мали іменувати ґенерала Луковського, наслідника пропавшого ґенерала Кутєпова. — Ці вістки принесли більшовицькі і німецькі ґазети.

Визначний французький політик Пуанкаре (бувший президент Франції) якого більшовики оскаржують, що то власне він був головним французьким союзником змовників, оголосив в ґазетах, що усі ті оскарження проти него є неправдиві, та що про якінебудь протибільшовицькі змови нічого не знає.

Більшовицька ґазета «Правда» пише, що ніби провідник тої промислової партії, інжинер Рамзін підписав з Англією і Францією якусь умову, в якій обіцяв за військову поміч уступити тим державам частину України і Кавказ. Правобережну Україну обіцяв віддати Польщі.

В звязку з тою змовою черезвичайка арештувала щось півтретя тисячі осіб — переважно інжинерів та вищих урядовців.

Чи всі ті підозріння й оскарження правдиві, — неможливо ствердити. Деякі більшовицькі ґазети твердять, що той спільний похід на Росію і Україну мав початися осінню 1930 року, а потім відложили цей речинець на весну 1931 року. Перший мавби ударити ґенерал Вранґель з Румунії, Анґлія малаби висадити свої війська на побережах Чорного Моря і взяти південну Україну та Кавказ, а Фінляндія малаби піти на Петроград (Ленінград). **Хто ще мавби йти на Україну, не згадують.**

Як видно з того пляну — оскільки щось такого хтось заміряв —

то головним тереном війни малаби знову стати безталанна і так зруйнована Україна. Тому то ми — як і всі свідомі сини українського народу — повинні бути проти таких «інтервенцій», що нібито під покришкою гарних кличів і замірів хотять іти на жир в богату Україну і знову парцелювати її між себе, розуміється, без жадного порозуміння з українським народом. Такими дорогами Україна й її нарід нічого не зискають.

—о—

Тайний договір Англії з Арабами.

Віденські ґазети пишуть, що Анґлія вела тайні наради із представниками арабів в Палестині і заключила з ними умову, на підставі якої припинено приїзд жидівських кольоністів до Палестини. З того приводу між жидами запанувала велика лють і обурення проти Анґлії. Жидівські ґазети оголосили, що тим способом Анґлія хотіла задобрити арабів і їх братів, індуських магометан, які за те малиби Анґлії помогти здавити визвольний рух індуських націоналістів. Провід індуських націоналістів оголосив відозву у якій запевнює жидів, що усі індуси без ріжниці релігії щиро співчувають із змаганнями жидів.

—о—

Хочуть воскресити Австро-Угорщину

Заграничні ґазети пишуть, що найстарший син бувшого цісаря Карла, архикнязь Отто, дня 20-го листопада скінчив 18 літ, отже після родинного права Габсбургів, є вже повнолітний. Цими днями були у него в Бельгії (де він тимчасово перебуває) делегати австрійських та мадярських монархістів, зложили йому чолобитню, та урочисто заявили, що вже недалекий той день, коли він верне до своїх належних прав, цебто, що незадовго він може бути коронований на цісаря Австрії і Угорщини. В обох тих краях прихильники монархії ведуть широку агітацію, аби архикнязеви Оттонови влекшити поворот на цісарський престол. Усі ці поголоски затривожили не на жарти держави Малої Антанти (Чехію, Югославію і Румунію) тай деякі инші. Ці держави чуються загрожені наміреним поворотом архикнязя і тому звернулися до бельґійського уряду з просьбою, аби не випускав архикнязя Оттона за границі Бельгії. При тому зазначують, що поворот Оттона мігби довести й до війни.

Безконечні балачки.

В Женеві зібралися знова представники більших держав світа і радять над роззброєнням. Видигають силу ріжних проєктів, але очевидно ніхто на ніяке роззброєня не погоджується. Представники Анґлії запропонували обмежити квоти в буджетах поодиноких держав призначені на зброєння і на це погодилася більшість делєгатів. Всеодно з роззброєння нічо не вийде, бо того ніхто направду не хоче. Одно певне: чим більше балакається про мир і роззброєння, тим більша небезпека війни.

—о—

НОВИНКИ.

Календар на тиждень.
ЛИСТОПАД 30.
30. Неділя 25. по С. Григорія еп.
ГРУДЕНЬ 1—6.

1. Понеділок, Плятона мч.
2. Вівторок, Авдія пр. Варлаама.
3) Середа, Григорія Дек.
4. Четвер, Введеніє в Храм Преч. Богородиці.
5. Пятниця, Филимона ап.
6. Субота, Амфілюхія і Григорія.

Увага: Свята в цьому тижні спільні українцям греко-катол. і православним.

Погода заповідається гарна на цей тиждень.

Довгота дня в грудні — 8 год. 30 мін. (пересічно).

Відміни місяця.

Повня дня 6. грудня о год. 4 по пол.

Нів дня 20. грудня о год. 8.40 рано.

Як нарід приповідає:

Грудень груду збиває, худобі січку ріже.

На Введеніє зима вводиться.

За добру науку цілуй тата в руку.

Історичний спогад:

4. грудня 1803 р. вмер останній Кошовий Запорожської Січи, Петро Кальнишевський, засланий Москалями на Соловецькі Острови (на Білім Морі — туди і тепер большевики засилають Українців).

—о—

— **Славно Соколи!** При гашенню грізної пожежі на фабриці Ґоніґвакса під Перемишлем (про неї писалося в 47 ч. Н. Спр.) — дуже похвально відзначилися Соколи з Бушковичок. Вони зараз на перший алярм зібралися мигом в числі 48 і під умілим проводом начальника „Сокола" п. Івана Повха та його заступника Антона Шумелди взялися до ратовання. Доказували чудес зручности і відваги; вратували всякого майна на 32 тисячі зол. Кілька Соколів підчас ратункової акції попарилося, однак на щастя, не тяжко. — Відважна самопосвята наших Соколів викликала подив і пошану навіть між чужими.

— **У Львові вже зима.** В понеділок 17. листопада у Львові постуденіло і впав сніг. Сніг падав ще у вівторок і середу і покрив все довкола доволі грубою верствою. Це вже виглядає на початок правдивої поважної зими.

— **Пропав без сліду і вісти.** Михайло Атаманчук с. Миколи 11-літній хлопець з Слобідки пов. Калуш, перед чотирма роками вийшов з дому і пропав десь без сліду. Хто знавби щось про пропавшого, буде ласкав дати звістку його батькови на адрес: Микола Атаманчук, Слобідка, почта Войнилів пов. Калуш.

— **Посмертна згадка.** Микола Стефурак, інспектор міської поліції в Делятині, щирий друг цілої Делятинщини, прихильник і передплатник «Нар. Справи» помер дня 11. ц. м. по короткій а тяжкій недузі в шпиталю в Станиславові, проживши 49 літ. Похорони відбулись дня 13. листопада ц. р. Честь Його Памяти!

— **Вмерла при голосованню.** В одному виборчому льокалі у Львові померла в неділю 16. листопада 74-літня вдова Марія Живіньска на удар серця.

— **Замкнули читальню.** Львівське старосто замкнуло читальню «Просвіти» в Чижикові пов. Львів, нібито за те, що в будинку читальні орґанізувалися святочні походи на могили Українських Стрільців. Члени читальні опрокидують той замін, як неправдивий. Вони повинні внести заразже рекурс до воєвідства.

— **«Король шевців» купує літаки.** Тома Батя (чех), власник найбільших фабрик обуви на світі, купив собі недавно в Анґлії два літаки, для швидчого перевозу листів чи навіть черевиків між своїми фабриками й складами. Батю називають загально «королем шевців» — бо він нині найбогатший швець на світі. Перед війною був він звичайним собі і зовсім бідним шевським челядником; завдяки величанській працьовитости і витривалости побував він в Америці і добився за кільканацять років так, що побудував у Чехах фабрики обуви і є нині одним з найбогатших людий на світі. Його засадою є: усе що робиться, треба робити пляново, обдумано і орґанізовано, робити якнайбільше і якнайдешевше.

— **Яке життя така й смерть.** В залізничому поїзді між Краковом і Забєржовом приловив оноді поліцай злодія, а коли той почав утікати і відстрілюватись, поліцай застрілив його на місці. При вбитому найшли аж три чужі портфелі з грішми, вкрадені в пасажирів поїзду. Назвиска і походження вбитого злодія ніхто не знає, бо він не мав при собі ніяких документів.

— **Накивав пятами.** Недавно втік до Польщі командант полку піхоти большевицької армії, Данілоф. Коли його спитали, чому він лишив своє високе становище і втік на непевну еміґрантську долю, Данілоф сказав, що втік тому, що в його полку відкрили противбольшевицьку змову — а за це чекала і його і змовників кара смерти.

— **Трісло їй серце з болю.** Одна старенька жінка в Берліні прийшла до шпиталю відвідати свого хорого чоловіка, а як довідалася, що він уже вмер, впала трупом на місці. Лікарі ствердили, що в неї з жалю розірвалося серце на двоє. Як бачимо, народня поговірка про те, що з болю, чи жалю «серце розривається» — буває часами правдива.

— **Командант шпиталю застрілився.** Майор-лікар д-р Сьвеховскі, командант військового шпиталю в Станиславові застрілився оноді в шпитальному будинку. Причина того самогубства невідома.

— **Бурмістр крав тай вйтови захотілося.** У Бидгощі на Поморю судять тепер місцевого бурмістра, Крупіньского за те, що він закрав громадські гроші, а касові книги спалив. — Знова в селі Долистя на Виленщині війт Кумос украв громадські гроші і то щось аж 50 тисяч, а як це викрилося, повісився зо страху. Його спільника, громадського писаря, арештували.

— **Чума в Китаю.** В деяких провінціях Китаю вибухла пошесть чуми (азійської холєри) в таких страшних розмірах, що майже усе населення тих околиць вимерло. Є богато сел, де із кількатисячного населення лишилося заледво по кілька осіб. Ось до чого доводить безладдя і братовбийча війна, що уже кільканацять років винищує Китай.

— **Вісти з Канади.** В травні 1929 року еміґрант Сильвестер Боднарук, фармер з Шипинців у Альберті (Канада), побив свого брата Григорія так важко, що той потім від того вмер. За це засудив канадійський суд (у місті Веґревил) Сильвестра Боднарука на 3 роки вязниці.

— **Недобре і в Канаді.** У Віннепеґу затримала поліція пятьох безробітних і признала їх за волоцюг та запитала: Чи годяться забратися з міста, чи піти до тюрми за волокитство. Безробітні сказали, що ліпше їм посидіти через зиму в тюрмі, аніж голодувати на волі. Тоді засудили їх на 6 місяців тюрми.

— **Вістка з Америки.** В місті Мілнесвіл в Пенсильванії вродила в ній жінка нашого еміґранта Михайла Голого хлопця, а за місяць вродила другого. Хлопці і мати здорові.

— **Згоріла фабрика тютюну.** В місті Дургамі (в Америці) згоріла велика фабрика тютюну і 50 ваґонів готового тютюну і папіросів. Один урядовець, що хотів ратувати фабрику впав в огонь і згорів живцем.

— **Королева танцює з слугами, королевич із служницями.** На анґлійському королівському дворі є звичай, що раз на рік відбувається там двірський баль для служби, на якому королівська родина бавиться із своїми слугами, як рівний з рівним. На сегорічному балі королева танцювала із слугами, льокаями й візниками, а королевич із служницями. Як бачимо, чим більші й розумніші пани, тим менше «деруть носа».

—о—

НЕ САБОТАЖ і не політика.

Польські ґазети писали, що 11. листопада вбив хтось у Поповичах пов. Перемишль Андрія Тихоньского, що вартував спирт. Писали, що то саботаж. А тепер показалося, що то ніяка політика: Тихоньского вбив волокита Т. Баранецкі за якісь особисті порахунки.

Німці засукали рукави.

Німеччина призначила в свій буджет на 1931 рік нові суми на будову воєнних кораблів. Крім нових рат на панцирник «А» (75 міліонів марок) і на панцирник «Б» (73 міл.) призначено 70 міл. на панцирник «Ц», 42 міл. на кружляк «Ляйпціґ», на 4 торпедовці і на 24 нові менші кораблі. Цей буджет на будову кораблів є 34 міліони більший, як у 1930 році.

Куди писати
про виборчі надужиття

З ріжних сторін доносять нам устно й писемно, що при голосуванню до сойму ділялися в богатьох місцевостях виборчі надужиття, за які грозить кара (на підставі ординації і розпорядку Президента) і на підставі яких можнаби запротестувати вибори. Отже повідомляємо, що не вистарчить описати такі надужиття й подати до ґазети, це мала потіха. В ґазеті того не можемо й містити, бо **такі описи надужить мусять бути докладні і стверджені підписами свідків,** а містити їх, як звичайну непідписану допись, годі, бо якби що з описаного не можливо потім доказати, то і дописувачеви і Редакції грозилаби кара.

Такі випадки виборчих зловживань треба точно описувати і передавати до Виборчих Повітових Комітетів, а звідти до Виборчого Комітету в місці осідку виборчої окружної комісії, або просто на руки новowибраних послів або сенаторів. Але з тим треба спішитися, бо **такі зловживання можуть служити підставою до протесту перед Найвищим Судом і до переведення нових виборів** тільки тоді **коли описи зловживань разом з протестом внести до Найвищого Суду найдалі в 14 днів по оголошенню висліду голосування.** (Отже такі протести проти зловживань при голосуванню до сойму можна ще внести до 2. грудня, а проти зловживань до сенату до 10. грудня).

При описах таких зловживань, які хтось запримітив перед виборами або при самім голосуванню до сойму або до сенату, треба старатися, аби в тім описі були вичерпуючі відповіди, між иншими на такі питання:

1) Чи листа виборців була зложена правильно? Чи були вписані всі управнені виборці? Чи були вписані неуправнені? Подати імена.

2) Чи розбивано збори виборців, коли і хто?

3) Чи хто і як грозив, що не вільно голосувати на ч. 11?

4) Чи хто підкуплював виборців, щоби на 11 не голосували або щоби здержалися від голосування?

5) Чи хто страшив карами або чим иншим, як виборці не будуть голосувати наприклад тільки на якусь чужу листу?

6) Чи хто обіцяв якусь заплату або позичку і т. п. за голосування на якусь листу?

7) Чи перешкоджав хто голосувати у виборчім льокалі або перед льокалем?

8) Чи не видирали карток? Чи не заглядали до картки?

9) Чи вкладав хто самовільно якісь картки до урни?

10) Чи комісія відбирала так голоси, що всі виборці не могли віддати голосу?

11) Чи правильно почислено голоси?

12) Чи хто не допускав де мужів довіря листи ч. 11 до льокалю голосування, а може хто викидав їх з льокалю і хто?

Такі і подібні випадки треба докладно подати **в точним іменем того, хто робив зловживання, навести час, місце і свідків.** Тільки тоді має вартість скарга до Найв. Суду. Подати докладно хто допустився зловживання — **чи це особа цивільна (її адреса), чи особа урядова** (постерунковий, староста, екзекутор, урядовець податковий, війт, учитель, урядовець з виділу повітового і т. д.).

Про ті зловживання, які будуть розглянені і покарані Найвищим Судом, ми напишемо в ґазеті.

Присуд смерти затверджений.

Дня 20. листопада Найвищий Суд у Варшаві розглядав справу Українців, обвинувачених у приналежности до УВО, у протидержавній діяльности та що послугувалися зброєю й вибуховими матеріялами. Їм закидали, що 7. вересня 1929 р. виконали ріжні замахи, м. і. на Сх. Торги. Суд присяглих засудив був обв. Романа Біду на кару смерти, а Мих. Терещука, Ів. Вацика, Йос. Наорлевича, Вол. Махніцького, Йос. Кирилюка кожного по 4 роки тюрми, інших обвинувачених 5–3 роки вязниці. 5 обвинувачених, засуджених на менші кари, приняли присуд, інші внесли відклик до Найв. Суду. *На основі рішення Найв. Суду присуд львівського суду присяглих затверджено.*

Президент Польщі має право помилувати засудженого на смерть. Коли в тім випадку президент не скористає з того права, то на засудженім Романі Біді бувби виконаний вирок смерти (через повішення) у Львові.

Від вибуху бомби 7. вересня 1928 р. на «Східних Торгах» була ушкоджена канцелярія дирекції Східних Торгів і була ранена (попарена) одна урядничка, яка вже вилічилася з того.

—o—

МАЄМО 4 СЕНАТОРІВ

Ми здобули чотири сенатські мандати, а то:

У львівськім воєвідстві два (інж. Юл. Павликовський і Ол. Кисілевська).

В тернопільськім воєв. один (др. А. Горбачевський).

В станиславівськім воєвідстві один (М. Галущинський).

На всіх 111 сенаторів „одинка“ здобула 76, ендеки 12, Центролів 14, ХД 2, Українці 4, Німці 3, Жиди й Білоруси не мають ні одного сенатора.

Вибори до сенату відбулися подібно, як до сойму, тому і вислід подібний.

—o—

ПЕРЕПИСКА І ВСЯКІ ПОРАДИ

Хто знає адресу Коваля Морушка з Жовківщини, що служив у 1916 році разом з Паньком Умайлом при «Айзенбанбетріґ 1», того просить подати ту адресу: Панько Умайло Буківна, п. Олешів.

С. Д. Миколаївка. Видання такої книжки ми покищо не моглиби піднятися. Просимо пригадати пізнійше.

Спростовання. На нашу новинку в ч. 45. п. н. «Дикі звичаї», Т-во Луг в Сулятичах просить нас зазначити, що в диких звичаях не можна посуджувати всеї молодіжи Сулятич, пов. Жидачів, бо ця молодіж в більшости належить до «Лугу» і поводиться примірно і культурно. Згадані вікна в Ілька Наконечного вибили якісь людці з особистої урази до того господаря, отже через некультурність кількох одиниць не сміє падати зле світло на всю молодіж села. Це спростовання радо містимо.

Автор вірша п. Дружкопіль. Ваш вірш є відписаний, тому не помістимо. Уложіть самі.

«Передплатник Нар. Справи». Таких книжок як Ви хочете, нема в популярному виданню на українській чи польській мові. Впрочім психічні недуги є найтяжчими до лічення і на них розуміються лише деякі лікарі-спеціялісти. До того, аби троха на тих недугах розумітися, треба довгих літ докладних фахових студій, а книжки чи підручники нічо не можуть навчити.

Дописувачі зі Славятина. Співчуваємо Вашому положенню. Дописи не можемо помістити тепер з відомих причин. Чуємо, що справа Вашої парохії має бути скоро прихильно для Вас полагоджена. Якби Вам ще прийшлося задля того даремно трудитися, помістимо всю історію Ваших старань і бідовань у ґазеті.

Допис з Болестрашин. Пишіть виразно і на одній сторінці.

Тихон Кутузов, Зінівка. Закон про охорону ліса каже, що на Волині підлягають охороні лише такі ліси, **що мають більше, як 10 гектарів в купі.** Наложену вже кару треба хиба заплатити, або відсидіти, бо рекурс до Найвищого Суду — дуже дорога справа. Якби Вас справді той комісар ще заскаржив за те, що не хочете на своїй загороді садити ліса, — скажіть в суді, що Ви поля більше не маєте, а з ліса не вижиєте і що це єдина підстава вашого прожитку.

Новосілки—Калюган. Ваш вірш нецензурний. Пробуйте написати такий, аби можна було надрукувати (значить аби цензура його не счеркнула).

Прокіп Закордонський — Миловане. Припис «Як печи добрий хліб» (на стор. 175 «Золотого Колоса» на р. 1931) відноситься до житної разової муки. Як хочете познайомитися із иншими способами печення хліба і иних печива, раджу, будьте собі книжку О. Заклинської «Вітамінова кухня».

Філія «Просвіти» — Четвертня. Ми віднеслися до Адм. «Неділі», справу полагодять. — Що до «Сяйва» — то не знаємо, за яке пишете, чи те, що виходило в Тернополі, чи те, що було у Львові. Але оба ці «Сяйва» вже давно перестали виходити.

Шоферські курси.

До нашої Редакції приходить богато запитів в справі шоферських курсів, що відбуваються у Львові і инших містах. Богато молодих людий хотілоби здобути собі новий спосіб зарібку, стати шоферами, піти до міст, а не тиснутися по вузких клаптиках землі на селі. Тому це старання є дуже гарне й похвальне.

Але треба памятати, що на таких сільських новиків чатують ріжні міські спекулянти, як павук на муху. Ріжними брехливими оголошеннями і влесливими обіцянками баламутять вони недосвідчених молодців, визискують, а потому щей сміються. Наприклад оголошують шумно, що за 3 місяці навчиться кождий на шофера, що це коштує небогато, що наука легка і добра, і т. и. Тому усі, що хотіліб навчитися шоферства, повинні тямити слідуюче: Хто не знає слюсарства, тому незвичайно трудно за 3 місяці скінчити курс, а властиво здати іспит і дістати право їзди.

Та й учням, що знають слюсарство, не легко по трьох місяцях здати іспит. Взагалі кождий, хто має охоту вчитися шоферства, мусить бути приготований на те, що буде вчитися не три, а шість місяців, отже мусить мати щонайменше тисячу золотих на кошти (удержання і мешкання на курсі та оплати за науку і іспит).

Наука на курсах ведеться лише в польській мові. Курси для Українців хотіла устроїти «Рідна Школа» — однак досі не могла дістати урядового дозволу.

Тому, що як бачимо, шоферський курс — це доволі дорога справа, кождий, хто має охоту на такий курс, повинен добре надуматися і обрахуватися, а як уже рішиться йти на науку, то повинен докладати всіх сил, аби її з добрим успіхом скінчити.

Шоферський фах є не легкий, дуже відповідальний і не все добре платний. Та всеж шоферам ліпше живеться, як дрібним господарям чи ремісникам. Наші люди, як лише мають охоту і змогу не повинні цуратися того фаху, як впрочім і жадного иншого чесного промислу чи зарібку. Кождий повинен собі сказати, що як можуть із такого чи інакшого чесного промислу вижити чужинці, то зможемо й ми. Тільки все треба робити обережно, аби не датися ошукати. Найліпше приїхати до Львова і на місці добре розвідатися про такі курси від тих інжінерів, що їх ведуть, а не від аґентів.

А найліпше ще і найдокладніше можна довідатися від тих, що вже на тих курсах були.

Нові цікаві книжки.

Видавництво „Червона Калина“ видало тепер такі цікаві книжки:

1) **„Світова революція“** II том. Написав Т. Г. Масарик, президент Чехословаччини. Переклав українською мовою М. Савич. Це книга великого формату, сторін 554 коштує 8 зол. В ній описує Масарик дальше, якими способами виборoли собі Чехи свободу.

2) **„Кожухів“,** написав Др. І. Максимчук. 10 стор., ціна 3 зол. В цій книжці описаний побут стрільців і старшин Галицької Армії в большевицькім таборі під Москвою, літом 1920 р.

3) **„Партизани“,** написав А. Крезуб, учасник повстанської боротьби проти большевицької влади. А. Крезуб був сам начальником одного загону повстанців літом 1921 року. Книжка має 186 стор., ціна 4 зол.

4) **Спомини** М. Галагана, III частина. Це дальші цікаві спомини українського діяча М. Галагана про часи 1917—1920 на Україні. 174 сторін, ціна 4 зол. (Члени „Черв. Калини“ дістають ці книжки за половину ціни)

Видавництво „Світ Дитини“ видало тепер для дітей:

1) **Свинопас князенко,** казка Андерсена в перекладі Ю. Шкрумеляка. 48 сторін, з образками. Ціна 75 гр.

2) **Кореанські казки,** в перекладі М. Лотоцького. 86 сторін, з образками. Ціна 50 гр.

Видавництво „ЛУНА“ видало:

„Пригоди доброго вояка Швейка“ том II. Стор. 170, з образками.

В Китаю „по старому“

Домашня війна в Китаю не втихає. В провінції Кіанґсі (середущий Китай) узброєні комуністичні ватаги знову здобули місто Нсін-Ю і вирізали дві тисячі осіб та полонили три тисячі. Проти тих комуністів вислав національний китайський уряд відділи війська.

До складу й прикладу.

ПОЛІТИЧНА РОЗМОВА.

Вчора знов спішився радца на якусь параду, — але що було болото, то лишився ззаду.

А я кажу: — «Пане радцо, дуже не спішіться, на параду спізнитися ніхто не боїться.

— «Бо хотяй одну запізнить, то зажде на Ринку, а тут друга зачинаєсь за одну годинку!»

А потім ми зачіпили політичні справи... каже радца: — «Нє чекалем такої забави —

— «Жеби ваші, панє дзєю, надомяр вшисткеґо, пошлі вшистке до виборуф, праве до єднеґо —

— «Мало: пошлі! Алє єще собє ґлосовалі нє в тен нумер, цо я мислял, і цо — і так далі...

— «І до сейму і сенату, панє дзєю, теґо, а я мислял, же нє бендов мелі ні єднеґо...

«І до теґо єще мувйов, же венцей би било, як би ніби цось нє теґо — цо би то значило?...

А я кажу: «Так, мій пане, ви собі гадали, що як ваші наших того то уже пропали...

«А тимчасом — як вам видно — чим хто більше теє, тим міцніше, пане дію, той собі онеє...

«І чим більше на свідомих хтось— якби то — тоє, то тим краще той свідомий — до приміру — своє...

«Одним словом — щоби було ясно й зрозуміло: чим хтось того, тим той теє, і такеє діло!

«І вам з цего, пане радцо, того не чекати... Бо це тим ніхто не теє...

Иван Сорокатий

П. Т. Мужі Довіря,

котрі розпродали Календар „Золотий Колос“! Надсилайте готівку! Дальші замовлені Календарі висилаємо.

Адміністрація.

ПАМЯТАЙМО

ЗА „РІДНУ ШКОЛУ“.

—Недавно писали ми про те, що «Рідна Школа» тепер у важкій скруті і потребі. Та не всі свідомі люди і не всі наші установи поспішили їй з помочию. Крім фабрики паперців «Калина», що жертвувала гарну суму, треба занотувати ще гарну жертву п. Івана Калитяка, що має склад вугля і дров у Львові при вул. на Байках ч. 14. Він дав даром 20 тон (два ваґони) вугля на опалювання шкіл «Рідної Школи» у Львові і 3000 цегол на відбудову знищеної бомбою школи ім. кн. Льва у Львові. Треба, щоби й инші наші установи і купці пішли слідами цих двох жертводавців, та щоби наше громадянство полагоджувало свої потреби в таких установах, котрі жертвують на народні цілі.

ХТО НЕ ПЛАТИТЬ СВОЄЧАСНО ПЕРЕДПЛАТИ ЗА СВОЮ ҐАЗЕТУ ТОЙ ЇЇ НИЩИТЬ.

ГОСПОДАРСЬКІ СПРАВИ

Як робити, аби добре було.

Один дідусь, бідкаючись про лиху долю нашого народу, якось мені сказав, що все лихо походить від того, що наші діди і прадіди про нас не дуже дбали, а ми тепер за них покутуємо. Я погодився з ним, але запитав його, що про нас скажуть наші внуки і правнуки? Чиж не те саме робимо ми, чи дбаємо ми про ліпшу долю наших поколінь?

Часто чуємо та й говоримо иноді про клич «Свій до Свого». Але чи розуміємо це, чи робимо так, як говоримо? Коли Чехи в боротьбі з Німцями давно колись кинули гасло «Свій до свого», то вони це перевели в життя і тому згодом стали повною нацією, богатою і сильною, хоч жили можна сказати в німецькому національному морі і дихали німецьким повітрям. Зате нині вони стоять нарівні з великими культурними народами світу. А ми? Ми лишилися позаду, другі нас перебігли.

В чім же тут сила? Сила в тому, що ми звичайно тільки слова за другими повторюємо, але не вміємо їх ділами в життя перевести. В нас нема твердої волі взяти свою долю в свої руки і витворити з цілого народу нашого одну тісно споєну і свідому родину. Живемо в таких часах, коли провадиться жорстока боротьба між поодинокими народами. І ця боротьба не знає милосердя: хто є слабший і упосліджений, той нехай не надіється на великодушність і милосердя сильніщого. Отже основою цеї боротьби і успіху в ній є господарська міць **цілого народу.**

«Свій до Свого» — це означає: створити спільними силами міцний господарський фундамент народу, як цілости; це означає всі свої господарські потреби задовольняти в межах лише свого народу; це означає не дати ані сотика навіть при найскрутніших обставинах в чужі руки. Бо коли провадиться безоглядна боротьба між народами, то кождий сотик, відданий в чужі руки, йде на скріплення ворога. Це треба собі добре запамятати і усвідомити, як це колись зробили Чехи.

Але як є у нас? Чи є у нас яке зрозуміння цеї важної справи? Трохи вже є, але ще за мало. Щоправда, ми вже ступили на добру дорогу, бо вже починаємо творити власну всенародню кооперацію, але ми ще не вміємо цею дорогою йти і триматися купи. Але що з того, хоч і є кооперація, коли кооперативи мусять перепродувати чужі вироби? Подумаймо, ми ще не маємо власної розвиненої промисловости, а й велика торговля находиться в чужих руках. А нарід так довго не може бути повною нацією, як довго всі свої потреби не може заспокоїти власним промислом і власною торговлею. Але цього чужинці нам не дадуть і не створять, як про це не подбаємо самі, однозгідно, свідомо і зорґанізовано. А тим часом що ми робимо і як ставимося до невеличких завязків власної промисловости?

Ми вже маємо подекуди ці завязки, правда малі, але маємо. Мило «Центросоюза», Папірці «Калина», паста «Елеґант», цукорки «Фортуна», деякі господарські млини та инші підприємства, що находяться в українських руках — ось ці завязки. Але ми відносимося до них часто за байдуже. Бо скільки то продається і по наших приватних склепах і кооперативах чужого мила, чужих папірців, чужих цукорків, чужої пасти? Чому? Тому, що вони є ліпші? Ні! Тому, що не всі розуміємо свої інтереси, не всі маємо тверду волю, не всі почуваємо в собі національну гідність, не усвідомлюємо собі значіння клича «Свій до Свого». Бо навіть, якби чуже було ліпше, то ми повинні підтримувати своє, і воно тоді дорівнає чужому! А тепер подивімся на иншу справу. Наше селянство продукує збіжжа. Але кому воно його збуває? В свої руки? А де його перемелює? В своїх млинах? Та ба! не добачуємо! Не добачуємо своєї несвідомости. Коли не маємо своїх збіжжевих маґазинів, то чому їх не творимо? А цеж не так тяжко, треба лише захотіти. Треба лише захотіти бодай частину зисків, що їх побирають незаслужено від нашого селянства ріжні посередники, затримати в своїх руках і тоді повстануть величанські власні збіжжеві маґазини, та й все инше, що нам є потрібно. Але ми цього не всі хочемо, не тільки не вміємо, бо коли захочемо, то научимось. У нас по багатьох селах є вже українські млини кооперативні, акційні і приватні. Але як ми до цього ставимось? Чи радує це нас всіх, яко національне добро, яко здобутки національних зусиль? Дуже мало, бо чомуж поруч з цими млинами прекрасно просперують чужі млини, а наші часто ледве животіють? Може чужі млини краще мелють, чи дешевше беруть? Зовсім ні! Це є просто наша загальна байдужість до своєї справи, несвідомість, стара звичка звертатися до чужого, який від віків уживав нашої кервавиці проти нас самих. Ось вам приклад. В Озірній є господарський млин, що його збудував, можна сказати, власними пальцями, без гроша і чужої допомоги, відомий український патріот і громадський діяч, нині вже покійний, Тимотей Стебницький. Млин має найновіщі і найкращі машини до мелення найліпшої муки, як вальцової (млин має 6 пар вальців) так і разової, має крупарки для вироблення ріжного роду круп, голендер і т. и. Але чи багато з наших подоляків хліборобів знає про цей млин? Очевидно знає про нього багато, особливо в районі зборівського повіту, бо млин вже меле 6 літ, але всеж його чомусь оминають і везуть своє збіжжа до сусіднього млина, жидівського. Чому так є, коли кождий знає, що його обслужать чесно і добросовісно, не обкрадуть і не обманять, а збіжжа перемелють як найліпше? А на цім користають спритні ґешефтярі, що були завше ворогами відродження нашого народу. Вони стараються приспати в нашому народі національну свідомість, бо дуже добре знають, що на цім будується їхній власний добробут. Вони вміють підійти нашого селянина, залізти в душу, щоби потім в кулак сміятися з нього та погорджувати ним. Коли перед двома роками я старався зорґанізувати в тернопільському повіті кооперативу для збуту збіжжа, щоби цим покласти кінець визиску, то мені сказав один жидок, який мав на одній стації свій збіжжевий маґазин, що з моїх заходів нічого не вийде. Я його запитав — чому? Він мені відповів, що мені селяне не повірять, а повірять йому. «Я вивчив — казав він — душу селянина ліпше ніж Ви». Я тоді цьому не вірив, бо вірив в здоровий розум і свідомість нашого селянина. Але сталося так, як мені говорив спритний гандляр: маґазин не був заснований, а жидок «обробляв» наших «дядьків» і надалі. От в цім лежить ціла таємниця, чому ми не можемо розвинути власної промисловости і чому наші млини ледве клигають, а чужі працюють повним ходом.

А такий український млин є одною з цеголок на будову нашого майбутнього кращого господарського і иншого життя. Та візьмім ще й другу сторону справи. В млині п. Стебницького в Озірній є постійно занятих не менше, як 10 українських робітників. Крім того млин Стебницького сповнює і загально культурну народню задачу: він постійно має двох учнів-практикантів, що виучуються ремесла з двох фахів — млинарства і машиново-слюсарства. А це має для нас значіння, бо ми мусимо братися і за мійські та промислові фахи, а не сидіти вічно наріллі. Далі при млині є машиново-будівельний відділ, який постачає найновіщі машини і приладдя для инших млинів. А хибаж це не є початок нашої машиново-будівельної промисловости взагалі? Безперечно так є, лише треба, щоби її підтримала наша свідомість і щоби не завмерла на самих початках. Треба скинути з себе дрімоту і подивитися на світ ширший та на нашу будучність, бо инакше і далі лихо нам буде! В національній справі так само, як в муравлиній купі: всі по трошки, але все до купи, одною стежечкою до спільної домівки. Тоді ніхто і ніщо нас не залякає. Най нарешті пробудиться в нас національна гордість і най буде соромно тим, що ламають національний фронт.

Най запанує в наших серцях одно гасло: «Всі до купи! Всі разом!» — а в нашому практичному поступованню най набере живого змісту порожне до нині слово «Свій до Свого»!

Кооператор

ЦЯ ЗИМА ЗАПОВІДАЄТЬСЯ ГОСТРА.

Кажуть дослідувачі погоди, що ця зима буде довша і гірша від минулої зими. Це вони пояснюють тим, що зима рано почалась і що птахи вилетіли в теплі краї раньше часу. Всі звірята, що у нас зимують, ховаються далеко в землю і нагромаджують багато їжі, утеплюють гнізда і т. и. Народ каже, що коли до кінця серпня зівяне на бараболях бараболиня, то буде гостра зима. А кажуть, що так було цего року.

Що робити, коли корова хорує на неплідність.

Трапляється, що корова залишається ялова і не йде до бугая. На цім господар має страти, бо і молока така корова дає менше і приплоду не має. Таку корову тримати — є одна страта. Розглянемо, чому то так буває, та чи не можнаб цему зарадити. Передусім мусимо памятати, що сильно затовщена (вгодована) корова тяжко запліднюється. Отже перед біганням треба корові зменшити кормову давку. Припускати корову завсігди тоді, коли вона найбільше бугая потребує. Як переочимо цей термін, то корова може знеохотитися. Затовщення бугая теж може бути причиною неплідности корови.

Як корова так і бугай мусять мати що дня руханку-прогульку.

В час бігання дайте корові і бугаєви товченого сімя з конопель. Деякі практики господарі на коротко перед злучкою пускають корові кров. Після цего — кажуть — корова краще запліднюється. Але спускати кров можна лише такій, що дуже горяча. Корову, яка неприймає бугая, треба добре перегнати, щоб вона злучилася тоді вона скорше бугая прийме. Таку корову зараз після злучки не треба пускати на пасовисько і між иншу худобу, а краще заперти в стайні. Иначе вона буде скакати на инші корови і не заплідниться.

Часом буває, що в похві у корови є квасна слизь. Така корова теж не заплідниться. Щоб взнати, чи є слизь, купіть в аптиці **лакмусовий папір.** Цей папір є синій, та коли його до піхви встромити і там є квас, то папір стане рожевий; колиж далі буде синій, то слизі нема. Коли виявиться, що є квас, то прополокайте піхву теплим розчином соди з водою. Це вприскування треба робити перед припущенням до бугая.

Корови близнюки в більшости є неплідні. Бугаї близнюки завсігди запліднюють. Телятко з близнюків краще зразу продати або вгодувати на мясо. Теж саме треба зробити і з коровою, коли всі способи зазначені для запліднення корови, не поможуть.

ВАЖНІ ПРАВИЛА ПРИ ГОДІВЛІ СВИНИЙ.

1) Росплодові свині годувати як найліпше, підростків як найтаньше, а на мясо і товщ як найпоживніще.

2) При годівлі свиний треба наперед здати собі з цього розрахунок, чи виплатиться, а також це діло добре знати.

3) До годівлі вживати певної, випробуваної і здорової раси свиний.

4) Поміщення для свиней має бути чисте, тепле в зимі і холодне в літі. Що дня свиням дати хоч на пару годин прогульку, крім тих, що годуємо на товщ.

5. Свиням давати пашу вдорову. Зерно і макух сухі, а корнеплоди (бараболю, брукву і т. и.) варені або парені.

6. Їжу давати все в один і той час та не забувати за чисту воду.

7. Для поросят і підростків найкраще булоб мати пасовисько та не забувати давати їм до їжі вапна і соли.

8. Поросницю перед породом треба відділити від решти свиний, мати її все на оці. Поросята тримати при льосі 7—8 тижнів. На приховок можна і 9—10 тижнів.

9. Памятати, що від воднистої паші мясо буде теж водністе, а від олійних кормів (макухи, кукуруза) сало мягке.

10) Найліпше мясо, товщ і сало буде від гороху, ячменю, бобику, житнього ґрису.

11. Пильнувати, щоб свині не ходили з чужими хорими свинями, окремо їх тримати на торговицях.

12. Хору або навіть підозрілу свиню зараз же з свинарні відділити.

Як охоронити сад в зимі.

Садівництво, як ми вже писали, є дуже поплатна частина господарства. Тоді, коли 1 сотн. жита коштує 12 до 15 зол., то 10 кґр. добрих яблук коштує далеко більше. Одно дерево видасть кілька сотнарів овочів, а ґрунту займе яких 20 до 25 кв. метрів. Знаючи про це, безумовно булоб дуже негосподарно не розводити садів і і не доглядати їх.

Саме тепер час всі молоді щепи охоронити від зимна і зайців. Від зимна охоронюємо так: Довкола деревця накидаємо обірнику, компосту, трини, навіть соломи. Саме деревце обкласти і обвязати соломою. Від зайців деревця треба обвязати соломою, або ялівцем і терниною.

Старі дерева добре оббілити вапном з синим каменем, а коли цего зробити не можна, то зробити це хоч з південної сторони, щоб кора за зиму не потріскала. Під всіма деревами ґрунт треба зорати або хоч під деревами скопати. Такий ґрунт вбере в себе води зі снігу і дерево не буде терпіти в літі від можливої посухи.

—о—

691 запомог по 120 золотих

на суму 82.900 золотих

Кому признаємо дальші запомоги від 683-ої до 691-ої ?

683. Зубрицький Микола, Головско-Крентята, поч. Ясінка масева, пов. Турка над Стриєм, віл впав 18. вересня 1930.

684. Захист Сиріт, вул. Павлінів 4. Львів, корова впала 10. жовтня 1930.

685. Крук Василь, Волсвин, поч. Кристинопіль, пов. Сокаль, корова впала 2. листопада 1930.

686. Штекля Адам, Ждиня, поч. Гладишів, пов. Горлиці, корова впала 4. листопада 1930.

687. Стадник Григорій, Тучин, поч. в місци пов. Рівне Вол. корова впала 8. листопада 1930.

688. Недовіз Михайло, Передрилихи, поч. Дзіболки, пов. Жовква, корова впала 11. листопада 1930.

689. Цигіль Іван, Поріче любіньске, поч. Любінь великий, пов. Городок Ягайлон. корова впала 16. листопада 1930.

690. Ґеник Стефан, Миколи, Березів нижний, поч. Яблонів, пов. Коломия, корова впала 16. листопада 1930.

691. Жмундуляк Данило син Василя, Ключів великий, поч. і пов. Коломия, корова впала 1. листопада 1930.

Увага: Запомоги — по стягненню цілорічної передплати — вишлемо —на руки мужів довіря до 14 днів від дня оголошення, оскільки до того часу не дійде до нашого відома яка важна причина, що моглаби спонукати нас поновно доходити правдивости випадку або відкликати котру з тих признаних запомог.

Кому не можемо признати запомоги ?

Дикий Семен, Стадня, пов. Золочів, упавша ялівка числила лише 11 місяців, а запомоги признаємо за упавшу худобину від 2-ох до 12 літ.

—о—

Ціни в ріжних сторонах краю

ДЕНИСІВ КОЛО ТЕРНОПОЛЯ І ОКОЛИЦЯ:

Ціни з 17. XI. 1930.

Пшениця	20—22 зол.
Жито.	14—15 „
Ячмінь	15—16 „
Овес	15—16 „
Фасоля біла . . .	30—35 „
Мак	80 зол.
Грочка	21—22 „
Конючина черв. . .	133—135 „
„ біла . .	270—300 „
1 літра молока . .	30 гр.
1 кг. масла . . .	3·80 зол.
1 копа яєць . . .	10·80 „
1 кґ. сира	1 „
Мясо вепрове 1 кґ.	2·20 „
Мясо текяче . . .	1·20 „
1 копа капусти . .	3—3·50 „
Бараболі 1 сотн. .	2·50—3 „
Курка сита . . .	1·50 „
Качка	1·50 „
Гуска	2·50—3 „
1 сотн. дров . . .	3·50 „

ЗАРОБІТКИ:

Робітник денно 1 50 до 2 зол. Швець за зроблення пари чобіт без докладів бере 8 до 10 зол. Підвода (фірманка) з Денисова до Тернополя (24 кільом.) коштує 10 до 12 зол.

(Подав Д. Василик І. з Денисова).

У ЛЬВОВІ, 24. XI. 1930.

Збіжжа у Львові дорощає:

Пшениця	26—27 зл.
Жито	20 - 21 „
Ячмінь	18—19 „
Овес	19·50 - 20 „
Кукурудза рум. . .	24 25 „
Фасоля біла . . .	35 - 40 „
„ краса . . .	33 34 „
Горох пів Вікторія .	26 28 „
Горох звич. . . .	20 - 22 „
Гречка	25 - 27 „
Ріпак озим. . . .	44 - 46 „
Лен	50 - 51 „
Конюшина	183 - 205 „
Мак	83 - 93 „
Молоко	38—40 гр.
Сметана	—1.70 з.
Масло	5.10 - 5.10 з
Копа яєць	12·50—12·70 з
Корови 1 кґ ж. ваги	—1.20 з.
Воли	—1.30 „
Ялівки	1.20 - 1.35 „
Телята	1·—1·90 „
Свині	1.30—1.40 „
„ гірші	1.15—1.80 „
Гусяче піря недерте 1 кґ.	12—15 „
Гусячий пух	25—30 „
Дерте піря	20—25 „

Лист з Канади

Дорогі читачі!

Як уже хтось з Вас конче наважиться їхати до Канади, то нехай запамятає собі добре слідуючі вказівки:

Не треба спішитися з купном фарми, бо того добра тут досить. Еміґранта, що свіжо приїхав з краю, обсідають як саранча аґенти ріжних компаній, що мають землю на продаж, загулюкають бідного чоловіка і впихають йому за добрі гроші якісь каменисті, чи болотняні пустелі, що на них ніхто ніколи не буде їсти хліба. Тож хто їде до Канади, повинен стерегтися всяких аґентів як зарази, а радитися лише в своїх товариствах і ґазетах. Особливо треба вистерігатися тут в Канаді якогось **Терновецького,** що є також аґентом і має на сумлінню безліч обманств на шкоду бідних еміґрантів.

Хто хоче осісти на фармі, повинен брати землю лише в тутешнім державнім уряді, який дає земельні наділи по 160 акрів (коло 100 морґів землі) так звані «гомштеди». За такий наділ платиться лише 10 долярів, а як його еміґрант загосподарує бодай частинно, то вся земля стає його вічного власністю. Такі наділи треба брати лише в провінціях Манітоба, Саскачевані, Альберта, які є урожайні. Ніде інде невиплатиться брати землю, а вже купувати землю від ріжних компаній (товариств) що тим лише торгують — не треба ніколи, бо компанії й аґенти обциганюють дуже наших людий.

Тут тепер також біда і богато еміґрантів хотілоби вернути назад до краю — та неможливо дістатися бо нема гроший на дорогу.

Життя на фармах не веселе, сел нема, а фарма від фарми далеко. До найблищого сусіда кільометер дороги або й більше. Є тут наші читальні і церкви але в них мало хто буває, бо далеко. Тож гадаю, що „всюди добре а дома найліпше“. Тримайтеся отже міцно рідної землі!

Здоровлю щиро всіх Українців в Старому Краю **Іван Карта.**

з Вівні пов. Стрий

Так ось, як бачимо, ми ані трохи не помилилися, остерігаючи завжди наших людий перед легкодушним виїздом за море. Ці щирі правдиві слова наших нещасних еміґрантів повинні собі добре прочитати й затямити та обміркувати усі наші селяни, що вибираються за море.

—о—

Поїзд упав в ріку.

Минулої пятниці поспішний поїзд, що їхав з Парижа до Нант (у Франції) упав коло Клермон в ріку Льоару. На щастя подорожних було мало і тому не згинув ніхто, тільки машиніст. 9 люда ранених. Причиною нещастя було те, що зливи підмили тор, який тому перехилився на бік так, що поїзд мусів перевернутися.

—о—



Так вигляде ростина б о л г а й (пшеля), про яку ми писами в 46.ч.

На наших Інвалідів жертвують і чесні чужинці.

Наші робітники в місцевости Помблєре (Франція) зібрали між собою і передали через нашу Редакцію на Інвалідів квоту 234 франки (80.68 зол.). В надісланому виказі жерводавців находимо з приємністю назвиска кількох чесних чужинців, що не пожаліли гроша на гарну, хоч і не свою ціль. За це належиться їм подвійна честь і подяка від українського громадянства. Жертви зложили чужинці: Андрій Балашов (донський козак)—10 фр., Владислав Ґрабас (поляк з Краківця)—6 фр., Раппапорт (жид з Турки)—5 фр., Ґевліканов (росіянин)—5 фр., Юліян Нєстерович (білорус)—3 фр., жертводавці українці: Михайло Лепкий (з Літині, пов. Дрогобич)—30 фр., Федь Кравець (з Грушова, пов. Яворів)—25 фр., Іван Юрків (з Старої Соли, пов. Ст. Самбір)—5 фр., Юрій Воробель (з Теплиці, пов. Ярослав)—30 фр., Михайло Вавренюк (з Незнанова, пов. Камінка струм.) 30 фр., Михайло Якимець (з Холоєва пов. Радехів) — 10 фр., Федь Крушельницький (з Щепанова, повіт Підгайці)—10 фр., Іван Вишатицький (з Старої Соли, пов. Ст. Самбір)—25 фр., Василь Гриньків (з Ріпчиць, пов. Дрогобич)—20 фр., Михайло Андрієшин (з Стебника, пов. Дрогобич)—20 фр.

Усім жертводавцям щире спасибіг за те, що не забувають за Рідний Край і рідних Інвалідів. Щире спасибіг і від Івана Сорокотого за поздоровлення. Сорокатий збирається написати троха ширше до наших братів на далекій чужині.

Задатки за корабельні карти

треба платити аж тоді, коли еміґрант вже має запевнений виїзд, отже всі документи в порядку, дозвіл на вїзд і т. и. Платити задаток перед тим, заки хтось впевнився, що він справді поїде, не варто, бо пізніще трудно відібрати і з тим є лише морока і тяганина.

Не треба зовсім їхати

до Куби, Мексика, Бразилії, Перу, Аргентини, Параґваю і инших країн Південної Америки. Там тепер усюди неспокої й революції, отже нема ніяких зарібків, а біда ще гірша, як тут.

ЖІНКА-ШПИГУНКА В ОФІЦЕРСЬКІМ МУНДУРІ

В Катовицях арештували якогось панка, що занадто бавився по реставраціях. Підчас слідства панок утік, аж потім пізнали його на двірци, вже в мундурі французького офіцера. Його арештували знову, й показалося, що то перебрана жидівка Роза Штразман, що — як пишуть, — шпіонувала в користь якоїсь сусідної держави.

—о—

Страшні бурі.

В Західній Европі й на берегах балтійського моря та Атлянтійського Океану шаліють страшні бурі і зливи. Затопилося кілька великих кораблів і богато рибацьких човнів.

ЗАСУДИЛИ ПРОКУРАТОРА

В Познані засудили б. прокуратора Дембецкого за спроневірення депозитів на 2 роки вязниці. Він вніс апеляцію.

—о—

Відповідальний редактор: ЛЕВ ЧУБАТИЙ
З друкарні Щ. Беднарского в піднаймі „Промислу Ґрафічного" Львів, Ринок 9. Телефон 76-14.
Видавець: ІВАН ТИКТОР